

עֲלִייהוּ למעלה בהיכל הרביעי שבבריאה הוא היכל הזכות יש שבעים סנהדרין הנמשכים מז"ת דאצילות, ועליהם בחינת ז"א עצמו, והשבעים סנהדרין למטה בארץ כאשר משה רבנו היה יושב בראשם היו הם מרכבה אליהם ומשה רבנו מושרש בז"א ומרכבה אליו. **וְעַל סְנֵהֲדָרֵי קִטְנָה הָיוּ, וְאַהֲרֹן עֲלִייהוּ** וכאשר משה רבנו היה מסתלק ואהרן יושב בראש הסנהדרין, אז הם היו מרכבה אל השבעים סנהדרין שלמעלה הנמשכים מז"ת דמלכות והמלכות על גביהם ואהרן מרכבה אליה. **וּבְגִין דָּא אָמְרוּ מֵאֲרֵי מִתְנִיתִין, מוֹשֶׁה שׁוֹשְׁבֵינָא דְמַלְכָּא הוּא** ולכן אמרו בעלי המשנה משה היה שושבינו של המלך והיינו המתקן תיקוני המלך לצורך היחוד, **וְדָא תְּפִאֲרַת, מִתְּפִינְ סְנֵהֲדָרֵי גְדוּלָּה** והמלך הוא ז"א בחינת התפארת שמשם נמשכים השבעים סנהדרין גדולה. **אַהֲרֹן שׁוֹשְׁבֵינָא דְמִטְרוֹנִיתָא, וְדָא מְלָכוּת,** ואהרן הוא שושבין של המלכה לתקן תיקוניה ותכשיטיה להביאה ליחוד על המלך והיא המלכות **ה"א זְעִירָא קְרִינָן לִיה** והיא ה"א אחרונה שבשם הוי"ה וקוראים אותה הא קטנה, **בְּגִין** מה שאמר יעקב ללכן (בראשית כט) **אֶעֱבֹדךָ שִׁבְעֵ שָׁנִים בְּרָחֵל בְּתִיךָ הַקְּטָנָה** כי רחל היא בחינת המלכות ונקראת קטנה. **וְעַל שְׁמָה אֶתְקַרֵי סְנֵהֲדָרֵי קִטְנָה** ועל שמה נקראת 'סנהדרין קטנה' כי הם נמשכים ממנה.

הסנהדרין ידעו שבעים לשון וכנגדם שבעים לשון של אומות העולם

וּמִתְּפִינְ הָיוּ יְדַעִין סְנֵהֲדָרֵין שְׁבַעִין לָשׁוֹן ומהמלכות היו הסנהדרין למטה יודעים שבעים לשון כי המלכות היא פה ויסוד שלה לשון, **דְּאִינְוֹן**

שְׁבַעִים פָּנִים לַתּוֹרָה שהם כנגד שבעים פנים של ז"א הנקרא תורה שבכתב שכנגדו ניתן לפרש את התורה בשבעים פנים, **דְּאִית שְׁבַעִים לְשׁוֹן מִסְפָּרָא דְּמַלְכוּת הַרְשָׁעָה וְכוּ'**, וכנגדם יש גם בקלי' שבעים לשון של האומות הנמשכים ממלכות הרשעה נוק' דקלי' כי זה כנגד זה עשה ה'. **כִּלְא בְּפִרוּדָא** והם כולם בפירוד כי אין לסט"א חלק ביחוד **הִדָּא הוּא דְּכִתְיָב**, וזה שכתוב (בראשית י) **מֵאֵלָה נִפְרְדוּ אֵיִי הַגּוֹיִם בְּאַרְצוֹתָם לְלִשׁוֹנוֹתָם כִּלְהוּ שְׁבַעִין לְשׁוֹן בְּפִרוּדָא דָּא מִן דָּא** שנפרדו על ידי הלשון לפי שהם שבעים לשונות נפרדים זה מזה.

שבעים פנים לתורה האחוזים ביסוד י' חכמה של המלכות סוד גימ' שבעים **אֲבֵל בְּאוֹרֵייתָא, ע' פָּנִים לַתּוֹרָה בְּלִשׁוֹן חָד** משא"כ בתורה שהם שבעים פנים ופירושים לתורה וכולם הם לשון אחת בלי פירוד ביניהם כי היסוד המקשר ומאחד את כולם. **וְדָא יְסוּד** וזהו נוטריקון יסוד. **י' הַלְכָה חָדָא, חֲכָמָה זְעִירָא מַלְכוּת** האות י' של יסוד היא חכמה קטנה כלומר חכמה של המלכות הנקראת קטנה והיא סוד הלכה אחת, **דְּבִיה שְׁבַעִין לְשׁוֹן, כְּחוּשְׁבַן סוּד, מִן יְסוּד** ויש במלכות עוד שבעים לשון שהם כחשבון וגימטריא של סו"ד של היסוד. **וְיִסוּד אִיהוּ לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ** והיסוד דמלכות הוא לשון הקודש כי המלכות היא בחינת פה והלשון הוא בחינת היסוד שבפה ונקרא קודש.

העונה אמן יהא שמייה רבא מברך בכל כוחו קורעים לו גזר דינו של שבועים שנה

סוּד הַמְרִכָּה, בְּשִׁבְעֵין קִתְּדָרְאִין סוד המרכבה הוא בשבעים כסאות

והם שבועים מלאכים שיש למלכות הנעשים עימה מרכבה ליסוד ונהפכים ממדת

הדין למדת הרחמים, **עֲלִייהוּ אֶתְמַר** ועליהם נאמר **כָּל הָעוֹנָה אָמֵן**

יְהִי שְׁמִייה רַבָּא מְבָרַךְ בְּכָל כְּחוֹ [קמח] היינו בכל כח כוונתו ועל ידי

אור הרשב"י

היינו שיהיה כל מחשבתו בכוונת עניית האמן יהא שמייה וכו', להבין ולהשכיל שבה הגדול של שמו יתברך, ומה שלא כתבה הגמרא בכל כוונתו כבר פירש רבינו יונה, שהוא מפני שיש בני אדם שאינם מתעוררים לבוין אלא על ידי הכת, והיינו בהרמת הקול קצת. אך מי שמתעורר לבוין גם בלא זה, אין צריך ליתן בקולו קול עזו. ועל ידי כח כוונתו קורעים לו גזר דינו. וכתב האבודרהם, שבכל כוונתו היינו שלא יהא שם אחר אלא יהיה כל כח שבגופו עמו. אך לדעת הפסיקתא והזוה"ק והתוס' צריך לענות אמן בכל כוחו להכניע כוחות הפיטרא אחר, קורעים לו גזר דינו על ידי עניית אמן בכל כוחו ממש. וז"ל מרן בשלחן ערוך (סימן נו סעיף א'): יש לבוין בעניית הקדיש, ולענות אותו בקול רם וכו'. ולכאורה נראה שסובר כסברת הפסיקתא והזוה"ק. אך בשלחן ערוך (סוף סימן קכד) כתב, העונה אמן לא יגביה קולו יותר מהמברך. ועיין בבאר הגולה בסימן נו, שציין מקור למה שכתב מרן "יש

[קמח] על הא דאמרינן כל העונה אמן יהא שמייה רבה בכל כוחו קורעין לו גזר דין של ע' שנים שהיה עליו לרעה פירש רש"י (בשבת קי"ט ב) בכל כוחו בכל כוונתו. והתוס' שם בד"ה כל, כתבו בשם ר"י, דאיתא בפסיקתא בקול רם. וכן איתא בזוה"ק (פרשת נח) בזה"ל: ולא עוד אלא בזמנא דישראל אתיבו בקול רם אמן יהא שמייה רבא וכו'. וכן איתא בפרשת תרומה, ואנן בעינן למימר ליה בלישנא דסיטרא אחרא ולאיתבא בחילא תקיף וכו' בנין דיתבר חילא דסיטרא אחרא ולאיתבא בחילא תקיף וכו'. ומרן הבית יוסף (סימן נו) הביא תחלה דברי רבינו יונה שכתב, בכל כח כוונתו, ומפני שיש בני אדם שאין הכוונה שלהם מתעוררת אלא על ידי הכת, אמר בכל כחו, אבל אין צריך לתת קולות גדולים שיתלוצצו ממנו בני אדם. וכתב על זה הבית יוסף, שכן כתב רש"י, והתוס' כתבו וכו'. ונראה שצריך לענות בקול רם, והכי איתא בספר הזוהר וכו'. עכ"ל הב"י. ומבואר, שלדעת רש"י ורבינו יונה בכל כוחו

הלימוד היומי

לע"נ רבי דוד אבוחצירא בן ר' מסעוד זיע"א

זה מתמתקים הדינים שבמלכות הנקראת אדנו"ת בסוד ועתה יגדל נא כ"ח אדנ"י היינו ע"י

אור הרשב"י

בכל כוחו, היינו שמורה ויגע בכל כוחו להשיג כח התשובה לשוב אל ה'. אך גבי עניית אמן לא שייך לפרש כן, דמה מקום ליגיעה ומירחה בזה, ועיין ביפה עינים (שבת קיט א) שציין כמה מקורות על ההיא דעניית אמן. ע"ש.

ובכן איש חי (פרשת ויחי אות יא) כתב, ויזהר העונה קדיש לענות בכל כוחו, רוצה לומר בכל כוונתו, וגם ירים קולו מעט, אבל לא ירים יותר מקול האומר קדיש, כדין העונה אמן שאינו רשאי להגביה קולו יותר מן המברך, וכנזכר בחדש לאלפים. ע"כ. וכתב במשנה ברורה (שם ס"ק מז) דנראה שאם כוונתו בהרמת קולו לזרו את העם שיענו גם הם מותר. ואמנם ראינו באיזה מקומות שהיראים מקפידים לענות איש"ר בקול רם ממש, שכאשר הוא עונה בקול רם כל הקרבים מתנועעים ונמשכים אחר הקול, וכמו שכתב בספר החסידים (סימן חתך). ועיין במגן אברהם (סימן נו סק"ג), ובפתח הדביר (סק"ג), וביפה ללב (סק"ב). ושם העיר על מה שכתב בפתח הדביר, דאפילו מרן שמצריך קול רם, קול גדול לא בעי. והעיר עליו מדברי רש"י בספר הפרדס שכתב, כשהחזן מתחיל בקדיש עונין בקול גדול יהא שמיה רבא כאדם הצועק בקול גדול ומזכיר דברים לשומעים, וירחמיהו. ע"ש. (ילקוט יוסף סימן נו).

לכוין וכו" דהיינו סברת רש"י ורבינו יונה. ועל כרחק דמה שכתב מרן בקול רם, אינו בקול רם ממש, אלא שלא יענה בלחש. וכן משמע מהמגן אברהם (סק"ג). אלא שכבר העירו, דלפי זה אמאי פירש בבית יוסף דהתוס' פליגי על רש"י בביאור בכל כוחו, דלכאורה יש לפרש בדברי התוס' גם כן, דסבירא להו דצריך לענות בקול רם ולא בלחש, אבל לא פליגי על דברי רש"י. ומדברי הבית יוסף הנ"ל מבואר דרש"י ותוס' פליגי בזה. ובאמת שכך נראה בפשטות, שהרי דרך התוס' כשמביאים מדרש על דברי הגמרא, באים לפרש דברי הגמרא, ומממה שהתוס' הביאו דברי המדרש הנ"ל, שהוא בקולם, משמע דפליגי על רש"י. ואמנם בשו"ת ישכיל עבדי חלק א' (סימן ד') כתב, שדעת מרן כהפסיקתא והתוס', ומה שכתב בתחלת דבריו יש לכוין בעניית הקדיש, הוא לפי האמת גם לסברת התוס'. דהתוס' לא באו להקל על דברי רש"י אלא להוסיף על דבריו. ובעינן תרתי כוונה והרמת קול ממש, אלא שלא יגביה קולו יותר מהמברך. וע"ש שכתב שכן כתבו כמה אחרונים. וראה עוד במה שכתב בחלק ד' (סוף סימן ח') בביאור דברי הגמ' בבא בתרא (קי א) ששב לאל בכל לבו, היינו בכל כוונותיו, דלא נשאר לו שום פקפוק בלבו, ולעומת זה אין לו שום מחשבה זרה אלא כל מחשבתו לעבוד את השי"ת. וכן

הלימוד היומי

לע"נ רבי דוד אבוחצירא בן ר' מסעוד זיע"א